

Vi Resenärer

ISSN 2002-3103

På resenärens sida sedan 1993

2020-11-25 Nr 33

Sälen - Större resmål än Gran Canaria!

Tack vare den nya flygplatsen kan Sälen nu konkurrera med Gran Canaria. Reseföretaget TUI satsar inför vintersäsongen hårt på resor till Sälen från Stockholm, Göteborg och Malmö.

Foto: Skistar

Förstatliga tunnelbana!

Regeringen har tillsatt en förhandlingsman för att lösa den ekonomiska situation som råder gällande utbyggnad av tunnelbanan. Varför inte förstatliga tunnelbanan?

Bygg för billigare trafik!

Region Stockholm har stoppat utbyggnaden av spårvägsnätet på grund av skenande kostnader. Röster höjs för att i stället bygga Bus Rapid Transit.

Mora - Porten till fjällen

Mora skulle kunna utvecklas till en bekväm transferplats för resenärer till Dalafjällen genom Inlandsbanan även till Härjedalsfjällen.

Flygplatserna lever - Järnvägsstationerna sover

Resenärssynpunkter. När en ort drabbas av indragna flygförbindelser eller nedläggning av allt flyg reagerar näringslivet. I detta nummer skriver vi om det nybildade bolaget Skåneflyg som kommer att sätta liv på flygplatsen i Kristianstad. Flera företagsledare är beredda att satsa pengar på bolaget. På Gotland bildades nyligen Air Gotland av ett antal näringslivsrepresentanter.

Flygbolaget BRA, som är under rekonstruktion, består av ett antal lokalt startande bolag som bl.a. Sundsvallsflyg, Gotlandsflyg och Kullaflyg.

Tack vare näringslivet i Västerdalarna finns det nu en modern flygplats i Sälen. Direkt efter invigningen inför förra vintersäsongen öppnade SAS och Bra trafik till Sälen.

Resebolaget TUI satsar inför denna vintersäsong på flyg från Stockholm, Göteborg, Malmö, Ängelholm, Växjö, Norrköping och Köpenhamn. TUI räknar med att Sälen blir ett större resmål i vinter är Gran Canaria.

SAS kommer att flyga från London och Köpenhamn och Researrangören BBI Travel från Groningen Airport Eelde i Nederländerna.

Flygtiden från orter inom landet ligger på drygt en timme. Flygplatsen ligger på fjället så terminaltiden till de flesta anläggningar är kort.

Behövs en flygplats i Sälen?

Många kritiska röster har höjts mot flygplatsen. Den är inte miljövänlig och den behövs inte.

Vi har tittat närmare på möjligheterna att resa till Sälen utan att flyga. Restiden med bil från Stockholm beräknas till cirka 5 timmar. Det är resa på 40 mil med dåliga vägar de sista 20 mil.

Med tåg och buss ligger restiden på cirka 6 timmar, vilket ger en snitthastighet på 60 till 65 km/tim.

Förbindelserna med tåg och lokalbuss är komplicerade, vilket framgår av tabellen på nästa sida. Det är många byten mellan tåg och buss och långa väntetider vid bytena. Man kan få vänta över en timme i Mora enligt tidtabellen. Om en försening uppstår blir väntetiden givetvis ännu längre.

Tåg och flyg lever i skilda världar.

Flyget har en lokal representation genom att flygplatserna är bemannade med en organisation som jobbar för flygplatsens bästa. De inte bara driver flygplatsen de arbetar också en utveckling av flyget för de som bor i regionen.

Det finns ingen motsvarighet för tågtrafiken. Den styrs

helt från tågbolagens huvudkontor. Man kan säga att flygplatserna lever samtidigt som järnvägsstationerna sover.

SJ svarar för trafiken Stockholm-Mora med två direkttåg dagligen. De inledde i fjol ett samarbete med Fjällexpressen gällande vissa turer Mora-Sälen.

Politikerna i Bergslagen har skapat ett eget tågbolag som bl.a. kompletterar SJs trafik Borlänge-Mora. Den är dock i huvudsak till för studerande och pendlare, vilket skapar dåliga anslutningar med SJ-tågen. Tågen är av pendeltågsstandard och har ingen sittplatsreservat, vilket är ett stort minus i dessa dagar.

Ett annat politikerstyrt bolag är Dalatrafik, som svarar för busstrafiken Mora/Malung-Sälen. De har heller inte fokus på besöksindustrin.

Snälltåget visar vägen

Transdev har genom produktnamnet Snälltåget utvecklat tågtrafik till Härjedalsfjällen. De kör sedan några år nattåg från Malmö via Stockholm upp till en liten station efter Inlandsbanan, med namnet Röjan. Där väntar ett antal transferbussar som tar resenärerna till Vemdalen och andra anläggningar i Härjedalen.

Snälltåget visar att det är möjligt med tågtrafik för fjällturister.

Utveckla Mora till en port till fjällvärlden

Tåget borde kunna fånga resenärer till Sälen och Idre från södra och västra Sverige samt från Mälardalen. Men det kräver en satsning av ett tågbolag i samarbete med besöksindustrin. Förutom SJ kan Snälltåget eller Tågab vara intresserade. Tågab kör under sommarsäsongen direkttåg Göteborg-Mora.

Förutom snabba och bekväma tåg krävs bra buss-transfer mellan fjällanläggningarna och Mora. Det går inte att hänvisa turister till lokalbussar som stannar vid varje mjölkpall.

Flyget har placerat Sälen på en större karta men miljöaspekten måste beaktas och det kan göras genom bekväma, miljövänliga och snabba marktransporter från större delen av landet till Sälen.

De som inte gillar flyg och vill ha en järnväg till Sälen kan börja med att arbeta för bättre trafik på dagens spår till Mora.

Vem vill resa i krypfart till Sälen?

Resenärssynpunkter. I förra numret redovisade vi en kartläggning av möjligheterna att åka kollektivt från Stockholm upp till Idre. Vi fortsätter nu med en motsvarande redovisning av resandet till Sälen, som torde vara landets mest besökta fjällanläggning både vinter och sommar. Under högsäsong finns ca 100 000 besökare varje dag på anläggningarna, som totalt har 25 000 kommersiella bäd-dar.

I fjol var det premiär för flyg till Sälen. Då stod flyg-platsen, Sälen Trysil Airport, klar.

Restiden Stockholm-Sälen beräknas till drygt en timme med flyg, ca 5 timmar med bil, ca 6 timmar med tåg och lokalbuss samt ca 7 timmar med expressbuss.

Resan med tåg och lokalbuss kan antingen ske via Mora eller via Malung.

Som framgår av tabellen nedan är förbindelserna med tåg och buss inget att hurra över. Bekvämast är att ta SJs IC-tåg från Stockholm och byta till buss i Mora. Väntetiderna ligger på 30 minuter till en timme. Res-tiderna med tåg och buss motsvarar en snitthastighet på 60 till 65 km/tim.

Vi Resenärer kommenterar

Dalatrafik som kör lokalbussarna vänder sig inte till turisterna. De hänvisas till de bussförbindelser som är anpassade för det lokala resebehovet.

Här måste besöksnäringen och politikerna gripa in och ordna bekväma och snabba bussar till och från Mora. Vi rekommenderar ett studiebesök hos Snälltåget och deras arrangemang av anslutningsresor.

Resmöjligheter Stockholm-Sälen

Vintern 2021

Stockholm-Sälen

	M-F	M-F	M-F	L	L	S	S	S
Från Stockholm	06.14	09.44	15.47	09.44	11.44	09.44	13.44	15.44
Färdmedel	IC-tåg	IC-tåg	IC-tåg	IC-tåg	IC-tåg	IC-tåg	IC-tåg	IC-tåg
Till Borlänge	08.41		18.07		14.08			18.07
Väntetid	11 min		1 tim 3 min		14 min			9 min
Från Borlänge	08.52		19.10		14.22			18.16
Färdmedel	Lokaltåg		Lokalbuss		Lokaltåg			Lokaltåg
Till Malung			21.28					
Väntetid			7 min					
Från Malung			21.35					
Färdmedel			Lokalbuss					
Till Mora	10.05	13.32		13.32	15.36	13.32	17.30	19.27
Väntetid	20 min	58 min		28 min	14 min	28 min	40 min	48 min
Från Mora	10.25	14.30		14.00	15.50	14.00	18.10	20.15
Färdmedel	Lokalbuss	Lokalbuss		Lokalbuss	Fjällexpress	Lokalbuss	Lokalbuss	Lokalbuss
Till Sälen	12.17	16.27	22.42	15.42	17.35	15.42	19.52	21.57
Totalt								
Restid	6 tim 3 min	6 tim 43 min	6 tim 55 min	5 tim 58 min	5 tim 51 min	5 tim 58 min	6 tim 8 min	6 tim 13 min
Antal byten	3 a)	1	2	1	2	1	1	2
Total väntetid	39 min	58 min	1 tim 10 min	28 min	28 min	28 min	40 min	57 min
Snitthastighet	65,8	59,3	57,5	66,7	68,0	66,7	64,9	64,0

a) Byte även i Fiskarheden

Vägavstånd 398 km

Resor Sälen-Stockholm

finns på

www.dalabanan.se

Källa SJ.se 2021-01-15-2021-01-17 Exkl. förbindelser över Gävle

Skåneflyg är bildat

Skåneflyg. Pressinfo "För att vårt område ska bibehålla attraktivitet och vara ett levande samhälle för såväl företagare som privatpersoner är bra infrastruktur och i synnerhet flyg en väldigt viktig pusselbit. Vi vill därför försäkra oss om att det finns en behovsanpassad och tillgänglig flyglinje till och ifrån Kristianstad Österlen Airport", säger Jacob Karlsson – som investerar i Skåneflyg privat men som till vardags är VD på K-Fastigheter. Jacob är tillsammans med Henrik Persson Ekdahl - Optimizer Invest Ltd, Carl-Henrik Dahlqvist - Kristianstad Golfbana Holding och Fredrik Rosengren - Maxi Stormarknad Kristianstad finansierarna bakom det nybildade bolaget.

Bolaget är nu bildat och i dagarna inleds förhandlingar med potentiella partners för att utföra flygningarna. Det

kommer också utföras en rad undersökningar på marknaden gällande lämplig trafikstart, avgångstider etc för att på bästa sätt vara en produkt som är anpassad efter de behov som råder. Namnet Skåneflyg kom till för att visa att bolaget ser hela Skåne som sin potentiella marknad. Med en utbyggd E22 kommer t o m personer boende i Lund kunna starta hemifrån senare om de flyger ifrån Kristianstad Österlen Airport än om de skulle välja annan flygplats. "Skåneflyg blir vårt allas flyg – vi fyra har valt att göra denna satsning tillsammans – nu vill vi bygga innehållet tillsammans med företagare och boende i vårt område, där vi ser framför oss ett starkt samarbete både vad gäller marknadsföring, exponering och biljettköp", säger Carl-Henrik Dahlqvist.

Flygbussarna stänger framdörren

Flygbussarna Pressinfo. Vi vill informera dig om att från och med den 23 november får ingen påstigning ske via framdörren på våra bussar. Detta medför att det inte längre kommer vara möjligt att köpa biljett ombord. Se därför till att du köper din biljett i god tid innan resan. Billigast och enklast gör du det på flygbussarna.se eller via vår [app](#).

Föraren kommer att kontrollera biljetten utanför bussen vid ombordstigning. Just nu råder det ett läge i världen där vi alla behöver göra vad vi kan för att minska smittspridningen. Men om du måste resa, så står vi redo

att köra dig till eller från flygplatsen. Titta alltid i vår tidtabell så nära inpå din resa som möjligt, då vi har be-

hövt anpassa våra avgångar efter flygbolagens neddragningar och minskat kundunderlag.

Foto: Flygbussarna

Munskydd bör användas i kollektivtrafiken!

Kungl. Vetenskapsakademiens Pressinfo. Kungl. Vetenskapsakademiens expertgrupp om Covid-19 anser att god ventilation liksom användning av munskydd är viktiga åtgärder för att minska smittspridningen i inomhusmiljöer och inom kollektivtrafiken. Det framgår av en rapport som släpps idag. Rapporten sammanfattar det aktuella kunskapsläget inom forskningen på området.

Rådande smittskyddsrekommendationer bygger på att smitta sker genom att den infekterade utsöndrar stora virusinnehållande droppar som snabbt faller till marken eller landar på olika ytor. Detta har lett till att fysisk distansering med en till två meter och noggrann handhygien blivit de centrala rekommendationerna till allmänheten.

Men enligt Vetenskapsakademiens expertgrupp om Covid-19 ger nyare forskning belägg för att smitta också sker via små droppar som blir kvar i luften längre tid om den inte omsätts. Luftburen smitta kan spela en särskilt stor roll vintertid när fler vistas längre tid i dåligt ventilerade lokaler.

Slutsatsen av expertgruppens första delrapport är att

god ventilation med luftutbyte och användning av munskydd är viktiga åtgärder för att minska smittspridningen i inomhusmiljöer. Detta gäller även för kollektivtrafiken. Användningen av munskydd är särskilt viktig inom all sjuk- och äldreomsorg.

– Det finns i dag nya experimentella och epidemiologiska belägg för att munskydd minskar risken för luftsmitta, men inga för att de skulle ha motsatt effekt, säger Staffan Normark, professor i molekylär mikrobiologi och smittskydd samt ordförande för expertgruppen om Covid-19.

Han poängterar vidare:

– Vi anser att de skärpta restriktioner som regeringen gått ut med nyligen är bra och det är oerhört viktigt att alla följer dem. Det är förstås lika viktigt att följa de rekommendationer som Folkhälsomyndigheten gjort. Men för att nu snabbt få ner smittan behöver vi använda alla verktyg i verktygslådan, och dit hör munskydd och ventilation.

Upprustade T-banevagnar möter resenärerna i Stockholm

Moderaterna Pressinfo. 271 tunnelbanevagnar av typen C20 ska uppgraderas. Det handlar om en omfattande modernisering av tågen invändigt med bland annat rymligare ytor, mer resenärsinformation och fler trygghetskameror, från sex kameror till 16 per vagn. Det första uppgraderade tunnelbanetåget rullar nu i trafik.

- I somras fick stockholmarna i C30-tågen de första nya tunnelbanetågen på 20 år. Nu rullar även uppgraderade och helrenoverade C20-tåg ut i trafik. Tillsammans är de uttryck för hur SL inte bara utvecklar nytt, utan också tar hand om det vi har genom att rusta upp, uppgradera och modernisera kollektivtrafikens ryggrad, säger Kristoffer Tamsons (M), trafikregionråd och ordförande för SL.

Storstockholms Lokaltrafik (SL) uppgraderar just nu 271 tunnelbanevagnar av typen C20. Det till vardags vanligaste fordonet i tunnelbanan. Syftet är att behålla och utveckla vagnarnas goda kvalitet och samtidigt förbättra resenärernas upplevelse under resan, bland annat genom större ytor att röra sig på.

Det handlar om en omfattande modernisering av tågen invändigt med bland annat rymligare ytor, mer resenärsinformation och fler trygghetskameror, från sex kameror till 16 per vagn.

Det första uppgraderade tunnelbanetåget är sedan den 19 november i passagerartrafik.

Foto: Moderaterna

Varför inte BRT till Värtan i Stockholm?

Transportföretagen. Pressinfo. Spårväg City mellan T-centralen och Waldemarsudde har, i sin nuvarande utformning, redan från början varit en dyr affär, enligt Svenska bussbranschen, som här lyfter fram ett alternativ till spårväg till Värtan – Bus Rapid Transit.

Väl utbyggd kollektivtrafik är en förutsättning för att både få vardagen att gå ihop i Stockholm och för att vi ska klara klimatutmaningen och minska trängseln. Även om vi nu befinner oss mitt i en pandemi planeras framtidens kollektivtrafik.

Spårväg City mellan T-centralen och Waldemarsudde har, i sin nuvarande utformning, redan från början varit en dyr affär. När första delen av spårvägen invigdes låg notan på långt över hälften än vad som initialt var beräknat. Slutnotan för tvärbanan mellan Alvik och Solna blev dubbelt så dyr som för andra spårvägar i Europa. I ljuset av att kostnaderna "sparat ur" för tidigare projekt stoppar nu Region Stockholm planerna på att bygga ut spårvägen ytterligare. Djurgårdslinjen var tänkt att kopplas ihop med Lidingöbanan samt byggas ut för att åt andra hållet nå Kungsholmen.

För att bygga kollektivtrafik för framtiden till det nya bostadsområdet Värtahamnen och samtidigt hushålla med skattemedlen är Bus Rapid Transit, BRT, ett klokt val. BRT är en busslinje som kännetecknas av att den kör på ett eget körfält och slipper trängas med bilar, det innebär att du kommer fram på utsatt tid. Bussen kör på gummidäck vilket gör den till ett tyst inslag och i dag går utvecklingen mot helt avgasfria elbussar i städerna. En BRT-linje är en hållbar och långsiktig lösning som dessutom kommer till en markant billigare prislapp än om man på motsvarande sträcka skulle anlägga en spårväg i körbanan.

När busslinje 76, som var en av Stockholms mest trafikerade busslinjer, drogs tillbaka orsakade detta stora protester från resenärerna. Idag har en ny rutt dragits men denna slutar istället för som tidigare vid Ropsten, nu vid Berwaldhallen alldeles nära Strandvägen där Spårväg City svänger ut mot Djurgården. Förut fortsatte busslinje 76 ända till Ropsten, förbi Värtahamnen.

Från Strandvägen till Ropsten var det tänkt att nästa dragning av Spårväg City ska göras. I ljuset av hur dyrt tidigare investeringar i spårväg har blivit och att sträckan tidigare trafikerades av en populär busslinje är det rimligt att sträckan fortsättningsvis trafikerar till samma låga kostnad som tidigare.

Bus Rapid Transit, BRT, är både billigare samt mer effektivt och det rätt väg för framtiden för kollektivtrafiken till Värtahamnen. Det ger klimatsmart kollektivtrafik med hög prestanda som både bidrar till att utveckla området kring Värtahamnen och hushållar med skattemedlen.

Foto: Vi Resenärer

Resenärer som kommer fram i tid

MTR Nordic Pressinfo. Under 2020 har Stockholms pendeltåg varit punktligare än någonsin. Oktobers resultat är inget undantag. Månadens totala punktlighet var 2,7 procentenheter högre än samma månad 2019 och landar på 95,6 procents total punktlighet. Punktligheten påverkades främst av orsaker som kategoriseras olyckor/tillbud och yttre faktorer, som stod för nära 40 procent av förseningarna.

Oktober är den åttonde av årets tio avklarade månader under vilka pendeltågens punktlighet legat på över 95 procent*. Den totala punktligheten för månaden landade

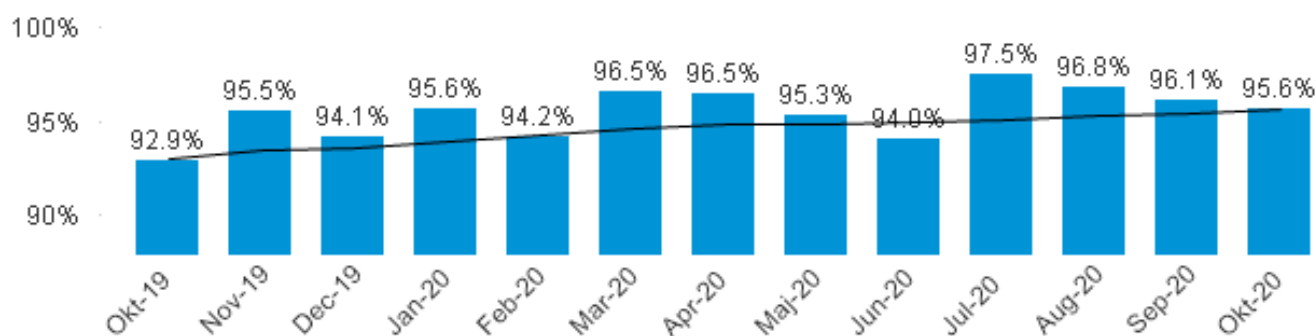
på 95,6 procent, att jämföra med oktober 2019 då punktligheten låg på 92,9 procent.

De främsta orsakerna till förseningar har i oktober varit olyckor/tillbud/yttre faktorer följt av infrastrukturproblem. Tillsammans utgjorde dessa kategorier ca 70 procent av de totala förseningarna.

Foto: Vi Resenärer

■ Punktlighet total — GM12

Premiär för nattåg till Berlin

Snälltåget. Pressinfo. Snälltågets nya linje Stockholm – Malmö – Köpenhamn – Hamburg – Berlin kommer att vara det första nattåget som körs reguljärt mellan Sverige, Danmark och Tyskland sedan 90-talet. Premiärtåget avgår den 27 mars 2021. Under sommarmånaderna juni, juli och augusti blir det dagliga avgångar och under april, maj och september körs två avgångar i veckan (onsdagar och lördagar) i vardera riktningen. Totalt innebär satsningen närmast en fyrdubbling av antalet avgångar jämfört med vad Snälltåget körde mellan Malmö och Berlin 2019.

Snälltåget har avgångar med nattåget från Sverige onsdagar och lördagar 27 mars - 29 september. Under peri-

oden 11 juni - 5 september avgår nattåget varje dag. Från Berlin avgår nattåget onsdagar och lördagar 31 mars - 2 oktober. Under perioden 11 juni - 5 september avgår nattåget varje dag.

Utöver dessa avgångar planeras avgångar kring höstlovet och Berlins julmarknader 2021.

Trafikchef Marco Andersson,

Foto: Snälltåget

Nyheter i tågtrafiken

Resenärssynpunkter. Den nya tågtidtabellen ligger nu på Resrobot. Den börjar gälla på luciadagen. Bland nyheterna finns detta:

Vid tidtabellsskiftet tar Vy över nattågstrafiken Narvik-Stockholm, vilken under senare tid körts av SJ.

Blå Tåget kommer tillbaka i februari med trafik Göteborg-Stockholm-Göteborg enligt tidtabellen.

Under februari är det premiär för Snälltågets trafik Malmö-Berlin via Odense.

I april går första persontåget Boden-Haparanda. Det körs av Vy, tidigare Tågkompaniet,

Foto: Vy

Förhandlingsperson utsedd för nya tunnelbanan

Regeringen Pressinfo. Regeringen tillsätter nu en förhandlingsperson för de uppkomna fördyrningarna av utbyggnaden av tunnelbanan i Stockholm. Förhandlingspersonen ska samla berörda parter och hitta en lösning framåt. Till förhandlingsperson har utsetts Catharina Håkansson Boman.

Region Stockholm har redovisat att den planerade utbyggnaden av Stockholms tunnelbana blir betydligt dyrare än vad som tidigare avtalats. Fördyringen uppgår till 9,3 miljarder kronor. Regeringen har nu beslutat att en förhandlingsperson ska samla berörda parter – region Stockholm och berörda kommuner – för att hitta en lösning för det fortsatta genomförandet av tunnelbaneutbyggnaden. I förhandlingspersonens uppdrag ingår både 2013 års Stockholmsförhandling och Sverigeförhandlingen från 2017.

- Det är ytterst allvarligt med kraftiga fördyringar och viktigt att hitta möjliga handlingsvägar framåt. Regering-

en har nu tillsatt en förhandlingsperson som får i uppdrag att hitta en lösning så att den viktiga utbyggnaden av tunnelbanan kan fortsätta, säger infrastrukturminister Tomas Eneroth.

Foto: Vi Resenärer

Vi Resenärer upprepar: Förstatliga tunnelbanan!

Det var huvudrubrik i nyhetsbrev nr 26 av 27 september i år. Vi frågade oss: "Har trafikförvaltningen, SL, den kompetens och erfarenhet som krävs för utbyggnad av tunnelbanan? Den senaste utbyggnaden avslutades 1994. Överför tunnelbanan på det statliga järnvägsnätet och låt Trafikverket ta hand om den beslutade utbyggnaden. Region Stockholms alla krafter bör samlas kring uppgifterna inom vård och omsorg".

Vi kände då inte till kostnadsutvecklingen vilket är ytterligare ett argument för att förstatliga tunnelbanan.

Bättre uppkoppling på fjärrtåg

Regeringen Pressinfo. Möjligheten till bra mobil uppkoppling vid tågresor är idag alltför begränsad. Regeringen har därför samlat tåg- och mobiloperatörer och myndigheter, för att hitta gemensamma lösningar. Regeringen har också aviserat att 50 miljoner kronor avsätts i statsbudgeten under de kommande två åren för ändamålet. Nu tar regeringen nästa steg och uppdrar till Post- och Telestyrelsen att, med stöd av Trafikverket, redovisa olika åtgärder för att förbättra de mobila kommunikationsmöjligheterna på fjärrtåg.

- Snabb och stabil uppkoppling är en förutsättning för att fler ska välja att resa klimatsmart med tåg, säger energi- och digitaliseringsminister Anders Ygeman.

PTS ska vid genomförandet av uppdraget prioritera insatser som ger effekt på högtrafikerade järnvägsstråk

med stor andel passagerartrafik i alla landsdelar.

Regeringen har under 2020 bjudit in till rundabordsamtal med bland annat tåg- och mobiloperatörer. Som en följd av samtalen avses en överenskommelse mellan flera aktörer att tas fram i syfte att förbättra mobil uppkoppling på tåg. Regeringen har även föreslagit en satsning på 25 miljoner kronor per år under 2021–2022 för att förbättra mobil uppkoppling på fjärrtåg.

PTS ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet senast den 19 februari 2021.

Nyhetsbrevet Vi Resenärer

utges av Idégruppen Vi Resenärer KB. Svartviksslingan 45, 1403, 167 38 Bromma. E-post: press@vireser.se
Hemsida www.vireser.se Tel 0735-20 72 75 Org. nr 969618-3004 Ansvarig utgivare: Jan-Åke Bosell.
Copyright: Idégruppen Vi Resenärer För avbeställning, sänd ett mejl till press@vireser.se